

Klink

rondom deze ingrepen. Ik wil de aanneming van deze motie dan ook ontraden.

Mevrouw **Schippers** (VVD): Ik heb een feitelijke vraag. Als je vindt dat maagdevlieshersteloperaties, net als genitale verminking in alle vormen, in Nederland niet zou moeten plaats hebben, omdat je het schaart onder mishandeling, waar zou je dat dan moeten regelen? Zou je dat dan, juridisch gezien, hier moeten regelen?

Minister **Klink**: Dat moet in ieder geval niet via de WBMV gebeuren, want dat is een vergunningstelsel. Als je vindt dat maagdevlieshersteloperaties onder verminking vallen, moet je het strafrechtelijk verbieden.

Mevrouw **Schippers** (VVD): Waar zou je dat dan moeten regelen?

Minister **Klink**: Ik denk in het Wetboek van Strafrecht, voor zover het nog niet meegenomen is in het Wetboek van Strafrecht, want het gaat om het schade toebrengen aan een derde. Het lastige is echter dat het hier gaat om het op verzoek schade toebrengen. In de regel zal het toch zo zijn dat bij genitale verminking het waarschijnlijk onvrijwillig zal zijn. In dit geval zal het echter vaak vrijwillig zijn. Ik kan mij voorstellen dat een en ander geregeld dient te worden in het Wetboek van Strafrecht.

Mevrouw **Agema** (PVV): De minister zei zojuist dat de medici kritisch moeten staan ten opzichte van moslima's die dit soort medisch volstrekt overbodige handelingen op zichzelf willen laten toepassen. Moeten die medici niet juist de stok achter de deur hebben dat dit soort volstrekt overbodige medische handelingen gewoon verboden zijn in ons land? Zouden wij niet hier de grens moeten trekken van de islamisering van de zorg?

Minister **Klink**: Het is echter de zorgvrager zelf die dit wil. Degene aan wie de zorg verleend wordt, is ook degene die erom vraagt. Het is dus niet van buitenaf opgelegd. Dat mag je althans aannemen. Verder kunnen de achtergronden van de zorgvraag vrij divers zijn. Dat heeft niet altijd te maken met de zogenaamde islamisering van de zorgvraag, voor zover die zich al voordoet. Ik gaf al aan dat ik niet veel indicaties heb dat dit een buitengewoon om zich heen grijpend fenomeen is.

De **voorzitter**: Mevrouw Agema, ik sta geen nadere vragen meer toe. Het antwoord was glashelder.

Minister **Klink**: In de motie van de heer Van Gerven wordt uitgesproken dat het wenselijk is dat bij de toepassing van de WBMV de criteria "doelmatigheid" en "gepast gebruik" als uitgangspunten worden beschouwd. Het gaat in feite om de uitstroom uit de WBMV en om de vraag in hoeverre daarbij de doelmatigheid een rol zou dienen te spelen. Dit hebben wij in het algemeen overleg aan de orde gehad. Deze doelmatigheid wordt op twee manieren gediend voor zover het hartinterventies betreft. Dit zal overigens een bredere strekking hebben. In de eerste plaats speelt de ondergrens van het getalscriterium. Deze heeft te maken met de kwaliteit. In de tweede plaats zal doelmatigheid met name bij de prestatiebekostiging en bij de contractering van de kant van de verzekeraars een rol gaan spelen. Uit

dien hoofde lijkt deze motie mij overbodig en wil ik het aannemen ervan ontraden.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gerven, ik sta alleen een vraag om toelichting toe als u iets niet begrijpt.

De heer **Van Gerven** (SP): Ik begrijp het antwoord van de minister wel. Mij is echter niet duidelijk waarom hij het begrip "doelmatigheid", dat nadrukkelijk een van de uitgangspunten was van de WBMV, wil schrappen. Dat is een heel nuttig criterium om een goede afweging te maken, zowel uit overwegingen van kwaliteit als uit financiële overwegingen.

Minister **Klink**: In het kader van de WBMV spelen vraagstukken rondom vergunningverlening. De overheid is dus aan zet om toe te staan, zorg te verlenen. Vervolgens vindt bij de vergunningverlening toetsing plaats aan de hand van kwaliteitscriteria. Bij uitplaatsing uit de WBMV daalt doelmatigheid in het algemene zorgstelsel in, om het zo maar te zeggen. Ze wordt uitkomst van het verkeer tussen verzekeraars en aanbieders. De kwaliteit wordt dan achteraf getoetst door de inspectie. Dit zijn twee fundamenteel verschillende systemen. Aan de orde is nu de vraag in hoeverre het om niet-uitontwikkelde zorg gaat. Bij hartinterventies is dat niet het geval. Die vallen in de basiszorgverlening en daarvoor geldt een ander regime.

Dan kom ik op de motie met betrekking tot het Erasmus Medisch Centrum en het MCRZ in Rotterdam. Deze betreft de vraag in hoeverre daar hartchirurgie toegepast zal worden. Beide ziekenhuizen hebben een aanvraag ingediend, die getoetst wordt aan de criteria. Zoals ik in het algemeen overleg al zei, spelen daarbij de minimale aantallen een belangrijke rol. Als er onvoldoende aanbod in de regio is, zal de toestemming verleend worden aan één centrum, maar die nadere afweging moeten wij nog maken. Dat is een bestuurlijke afweging, die op basis van de verzoeken en de geldende criteria uiteindelijk tot een bepaalde uitkomst zal leiden. Daar wil ik echter niet op vooruitlopen. Ik ontraad dus de aanneming van deze motie.

De beraadslaging wordt gesloten.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 12 december 2007 over **verslavingszorg**.



Mevrouw **Agema** (PVV): Voorzitter. Ik dien de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering, het verspillen en doorverkopen van (kostbare) medicijnen die aan verslaafden worden voorgeschreven, effectief te bestrijden en een zwarte lijst

Agema

aan te leggen van artsen die verslaafden bij herhaling te veel medicijnen voorschrijven,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Agema. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 204 (24077).

☐

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Voorzitter. Ik dien de volgende moties in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat anonieme internetbehandelingen voor mensen met een verslavingsprobleem goed blijken te werken;

constaterende dat de dienstverleningsgelden (extramurale prestatie ggz) worden teruggetrokken en dat daardoor internettherapieën momenteel verliesgevend zijn;

constaterende dat het aanbieden van internetbehandelingen niet past binnen de discussies van de eerste- of tweedelijnsbehandeling en dat richtlijnen voor anonimiteit momenteel niet bestaan;

overwegende dat anonimiteit voorwaarde is voor de meeste deelnemers om deel te nemen aan therapie;

verzoekt de regering, de knelpunten rondom internetbehandelingen te inventariseren en te bezien of een richtlijn anonimiteit mogelijk is;

verzoekt de regering tevens, in overleg met de sector te bezien hoe het aanbod van internettherapie gewaarborgd kan blijven in 2008,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Van Velzen. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 205 (24077).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Richtlijn Opiaatonderhoudsbehandeling verpleegkundigen en artsen in de ambulante verslavingszorg het houvast biedt om fatsoenlijke zorg en begeleiding te bieden vanuit de methadonposten in ons land;

constaterende dat de verpleegkundige en geneeskundige beroepsgroepen gedwongen worden om te stoppen met de implementatie van de richtlijn omdat het de instellingen voor verslavingszorg aan geld ontbreekt om de meerzorg die in de richtlijn staat daadwerkelijk in de dagelijkse praktijk te gaan geven;

overwegende dat de minister heeft aangegeven de Richtlijn Opiaatonderhoudsbehandeling belangrijk te vinden, maar het benodigde budget vooralsnog niet beschikbaar heeft;

verzoekt de regering, zo snel mogelijk budget beschikbaar te stellen voor de Richtlijn Opiaatonderhoudsbehandeling en te bezien op welke wijze de richtlijn structureel onderdeel van de behandeling kan worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Van Velzen. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 206 (24077).

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Ik heb nog een derde motie, maar doordat allerlei debatten tegelijkertijd plaatsvinden, heb ik deze niet meegenomen. Mogelijkerwijs kan het kabinet reageren op deze twee moties. Geeft u mij de kans om de derde motie straks in te dienen?

De **voorzitter**: Dat sta ik niet toe.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Dan vraag ik u om een minuut of twee te schorsen.

De **voorzitter**: Nee, wij gaan echt niet voor een derde motie schorsen. Dat spijt mij.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Dan is dit alles wat ik te melden had.

De **voorzitter**: Er zijn grenzen aan wat ik voor u kan doen.

☐

Minister **Klink**: Voorzitter. Mevrouw Agema heeft een motie ingediend over het doorverkopen van kostbare medicijnen die aan verslaafden worden voorgeschreven. Ik heb tijdens een algemeen overleg al gezegd dat ik niet heel veel indicaties heb dat dit gebeurt. Ook zijn huisartsen vaak nauwelijks betrokken bij de behandeling van verslaafden. In de verslavingszorg hebben zij niet een heel specifieke rol. Bij instellingen voor verslavingszorg die wel medicatie voorschrijven, gaat het natuurlijk niet om het doorverkopen van de medicatie door de arts op zelfstandige titel, maar om de eventuele doorverkoop door de patiënt. Dat laatste is vrij lastig, zo niet onmogelijk, want er wordt daadwerkelijk gecontroleerd of de betrokkene de medicatie heeft gebruikt. Dit gebeurt via bloed- en urineonderzoek. Bovendien geldt dat via de Landelijke Centrale Middelenregistratie ervoor gezorgd wordt dat betrokken artsen weten hoeveel en in welke omvang medicatie wordt voorgeschreven. Vanuit de instellingen zie ik dus niet zo'n groot probleem. Huisartsen zijn er niet vaak bij betrokken. Dit onder-

Klink

streept nog eens het feit dat ik daarvan weinig signalen heb gekregen. Ik wil het aannemen van deze motie dus ook ontraden.

Mevrouw **Agema** (PVV): Ik begrijp dat de minister deze motie alleen maar wil ontraden om het enkele feit dat hij geen zicht heeft of het gebeurt en, als het gebeurt, op de omvang. Dat het gebeurt, weten wij toch wel. Daarom vind ik dat een wat zwak argument. Wij weten dat het gebeurt, dat verslaafden hun medicijnen doorverkopen en daar een leuk zakcentje aan overhouden. Ik vraag de minister om toch met wat sterkere argumenten te komen.

Minister **Klink**: Ik heb geen enkel signaal dat dit probleem zich aftekent. Ik heb er niet veel zin in om maatregelen te treffen voor iets dat niet dan wel zeer sporadisch voorkomt. Om een zwarte lijst aan te leggen voor een probleem waarvan ik het bestaan eerlijk gezegd niet zie, lijkt mij een overkill aan interventies van mijn kant. Als er zich werkelijk een probleem aftekent, kan mevrouw Agema ervan op aan dat zij mij aan haar zijde vindt om er tegen op te treden.

De opmerkingen van mevrouw Van Velzen over de internetbehandelingen spreken mij in die zin aan dat ook ik geconstateerd heb dat dit een manier is waar mensen veel baat bij hebben. Het is laagdrempelig en effectief. Ik heb tijdens het algemeen overleg en ook in het debat over alcoholverslaving gezegd dat wij samen met de verzekeraars bezien in hoeverre hiervoor in 2008 financiële randvoorwaarden kunnen worden gecreëerd.

Mevrouw Van Velzen spreekt ook over een richtlijn. Ik kan die mogelijkheid op dit moment niet overzien. Het gaat haar met name om de continuïteit van de behandeling en wellicht zelfs een schepje er bovenop in de toekomst als de behandeling effectief blijkt te zijn en mensen er echt baat bij hebben. Ik zie deze motie als een ondersteuning van wat ik beoog en ik laat het oordeel graag over aan de Kamer.

Mevrouw Van Velzen vraagt in een andere motie om zo snel mogelijk geld beschikbaar te stellen voor de methadonbehandeling. Ik heb tijdens het algemeen overleg op 12 december al gezegd dat ik bij de begroting voor 2009 zal proberen om daarvoor 15 mln. structureel per jaar beschikbaar te stellen. Ik wil het bij die afweging laten. Ik ontraad de aanneming van deze motie.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, bij de avondstemming over de ingediende moties te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de heropening van het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 6 december 2007 over **de evaluatie van de Meststoffenwet** en over:

- de motie-Snijder-Hazelhoff/Koopmans over het niet aanscherpen van de stikstofgebruiksnormen op kleigronden (28385, nr. 96);
- de motie-Snijder-Hazelhoff over het niet aanscherpen van de stikstofgebruiksnormen op zand- en lössgronden (28385, nr. 97);

- de motie-Snijder-Hazelhoff/Koopmans over een uitzonderingspositie voor kalkrestproducten van de suikerindustrie (28385, nr. 98);
- de motie-Van der Vlies c.s. over pilots met mineralen-concentraat uit (on)vergiste mest (28385, nr. 99);
- de motie-Polderman over experimenten met gesloten kringloopsystemen (28385, nr. 100).



De heer **Waalkens** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Wij hebben een goed debat gehad over de evaluatie van de Meststoffenwet. Er is echter een punt blijven liggen en daarover wil ik een Kamerspraak hebben. Daarom dien ik de volgende motie in:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het vaststellen van de werkingscoëfficiënt en de gebruiksnormen de milieuruimte aangeeft van bedrijven;

constaterende dat er een verschil in werkingscoëfficiënt is tussen bedrijven die koeien opstallen en zij die de koeien buiten laten lopen;

spreekt uit dat koeien in de weide op alle mogelijke manieren moet worden gestimuleerd;

verzoekt de regering, de werkingscoëfficiënt en de gebruiksnormen voor bedrijven die weiden en opstallen zodanig te middelen dat er niet meer milieuruimte wordt gebruikt, maar dat de discriminatoire werking eruit wordt gehaald om daarmee de weidende bedrijven een betere uitgangspositie te geven,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Waalkens, Snijder-Hazelhoff en Polderman. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 102 (28385).



Minister **Verburg**: Voorzitter. Het reageren op de motie vraagt om een wat uitgebreidere toelichting. De heer Waalkens zal dat begrijpen en ik vraag ook om uw begrip daarvoor. Het is een vrij technisch verhaal.

Voorzitter. Ik ondersteun het stimuleren van weidegang met diverse initiatieven. Het middelen van de normen levert daaraan binnen de huidige regelgeving geen bijdrage. De suggestie van de heer Waalkens dat het mestbeleid een negatief effect heeft op de weidegang ondersteun ik dus niet. Onder de huidige regelgeving is de ruimte voor bemesting in de meeste situaties gelijk voor bedrijven met en zonder beweiding. Bij beweiding wordt een lagere gebruiksnorm gecompenseerd door een lagere werkingscoëfficiënt. Per saldo is de bemestingsruimte hiermee gelijk. Op klei en veen is er geen verschil, maar op zand en löss leidt weidegang tot